

Światowy
17. Tydzień
MÓZGU
w Poznaniu

16–20 marca 2026

godz. 16.00–18.00

Oddział PAN w Poznaniu
Sala Turkusowa (2. piętro)
Pałac Działyńskich, Stary Rynek 78/79

WSTĘP WOLNY

PAN

Oddział
w Poznaniu

Organizatorzy:
Polska Akademia Nauk Oddział w Poznaniu
Instytut Genetyki Człowieka PAN
Instytut Chemii Bioorganicznej PAN

Dr hab. n. med. Sławomir Murawiec
Warszawa

Środa – 18 marca 2026 r., g. 16.00

NEUROPSYCHOLOGICZNE ASPEKTY DZIAŁANIA LEKÓW PSYCHOTROPOWYCH

Jak to się dzieje, że podanie substancji chemicznej, zawartej w tabletkach lub kapsułkach leku, zmienia emocje, myśli, zachowania osoby, która ten lek przyjęła. Innymi słowy – jakie procesy działają pomiędzy etapem, w którym mamy do czynienia z substancją chemiczną, a etapem, kiedy osoba doświadcza zmian swojego samopoczucia i funkcjonowania. Jest to więc pytanie o mechanizmy, za pośrednictwem których działają leki stosowane w terapii zaburzeń psychicznych. Historyczne wyjaśnienia, mówiące, że dokonuje się to poprzez wzrost poziomu neuroprzekaźników (np. serotoniny) nie wystarczają już w obecnej dobie. Nauka wyjaśnia działanie leków stosowanych w psychiatrii poprzez ich wpływ na funkcje psychiczne, a nie tylko na objawy.

Działanie leków przeciwdepresyjnych nie sprowadza się do „zwiększenia serotoniny”. W badaniach neuroobrazowych już pojedyncza dawka SSRI zmienia przetwarzanie emocjonalne — pierwszy efekt leczenia polega na zmianie sposobu interpretowania znaczenia emocjonalnego bodźców, a dopiero wtórnie — poprzez doświadczenia społeczne i nowe interakcje — dochodzi do poprawy nastroju. Zgodnie z poznawczo-neuropsychologiczną teorią działania leków przeciwdepresyjnych farmakoterapia modyfikuje zakłócenia poznawcze w przetwarzaniu informacji emocjonalnych: zmniejsza preferencyjne przetwarzanie bodźców negatywnych i zwiększa wrażliwość na pozytywne. W tym ujęciu poprawa kliniczna jest wynikiem interakcji efektu biologicznego leku i doświadczeń życiowych pacjenta. Wyjaśnia to także zjawisko lekooporności: jeśli środowisko, relacje lub utrwalone przekonania nie dostarczają

nowych doświadczeń wzmacniających zmienione przetwarzanie emocjonalne, sama zmiana neuronalna może nie przełożyć się na poprawę samopoczucia.